

Mikroświadczczenia i Indywidualne Rachunki Szkoleniowe jako kontekst dla certyfikacji językowej.

Wojciech Stęchły

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie,

Instytut Badań Edukacyjnych

14.11.2023 r.

Czym się zajmuję?

D-ILA IN V4

DIGITAL INDIVIDUAL LEARNING ACCOUNTS IN THE VISEGRAD COUNTRIES

Within the D-ILA project, we aim to model and test a data system for personalised training funding regarding soft skills, as a support mechanism for developing the Individual Learning Accounts. The data model will be optimised using Artificial Intelligence to match learner data and training offers.

D-ILA project is funded within the Erasmus+ Programme (KA2, VET).

Zintegrowany
Rejestr Kwalifikacji

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK) jest rejestrem publicznym, który gromadzi informacje o wszystkich kwalifikacjach włączonych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK), niezależnie od innych istniejących w Polsce rejestrów i spisów tworzonych na potrzeby poszczególnych resortów, branż, środowisk i instytucji.

System Odznaka+

Czym jest system Odznaka+?

Odznaka+ to aplikacja umożliwiająca wydawanie, gromadzenie, przechowywanie i udostępnianie odznak cyfrowych w standardzie Open Badges oraz równoważnych im certyfikatów PDF. Dzięki niej użytkownicy mają możliwość cyfrowego poświadczenia różnego rodzaju umiejętności i osiągnięć. Jest dostępna poprzez przeglądarkę internetową dla wszystkich użytkowników, a także w formie aplikacji mobilnej kierowanej do użytkowników indywidualnych.

Czym są mikropoświadczenia?

- Mikropoświadczenia, ang. *micro-credentials*.
 - Poświadczenia wiedzy i umiejętności wydawane najczęściej po krótkich formach kształcenia i szkolenia lub potwierdzające niewielki zbiór efektów uczenia się.
 - Mogą być wydawane w różnych kontekstach, np. kształcenia wyższego, edukacji na poziomie średnim, kształcenia akademickiego, zawodowego czy edukacji obywatelskiej.
- Czy to coś nowego? → Nie, ale...
 - Do tej kategorii można zaliczyć liczne kursy i certyfikaty oferowane na rynku, np. językowe, specjalistyczne (digital marketing, programowanie).
 - Wiele kursów MOOC's oferuje możliwość przystąpienia do egzaminu, uzyskania wiarygodnego certyfikatu potwierdzającego wiedzę. Korzystają tego także studenci polskich uczelni.

Czym są indywidualne rachunki szkoleniowe?

- Indywidualne rachunki szkoleniowe, ang. *individual learning accounts*
 - Grupa rozwiązań związanych z finansowaniem usług rozwojowych opierająca się na przyznawaniu osobom środków na edukację i rozwój. Te środki są gromadzone na rachunku przypisanym do osoby. Decyzję o wyborze usługi podejmuje osoba.
 - Rozwiązania te wymagają systemowego „obudowania” m.in. usługami doradztwa, zapewnieniem informacji o ofercie rozwojowej, mechanizmami zapewniania jakości finansowanych usług itp.
- Czy to coś nowego? → Nie, ale...
 - Rozwiązania te są stosowane w niektórych organizacjach i regionach.
 - W skali całego kraju (w Polsce) nie są stosowane.

Mikropoświadczenia + indywidualne rachunki szkoleniowe

Certyfikacja z wykorzystaniem standardów + mechanizm finansowania

Te polityki / rozwiązania:

- Są komplementarne
- W polityce europejskiej stanowią ściśle powiązane polityki. Zalecenia były opublikowane jednocześnie i zawierają wzajemne odnośniki.
- Kluczowe zagadnienia z punktu widzenia:
 - Uczenia się osób dorosłych (zatrudnionych, bezrobotnych itd.)
 - Rozwoju oferty edukacyjnej uczelni

Mikropoświadczenia (*Micro-credentials*)

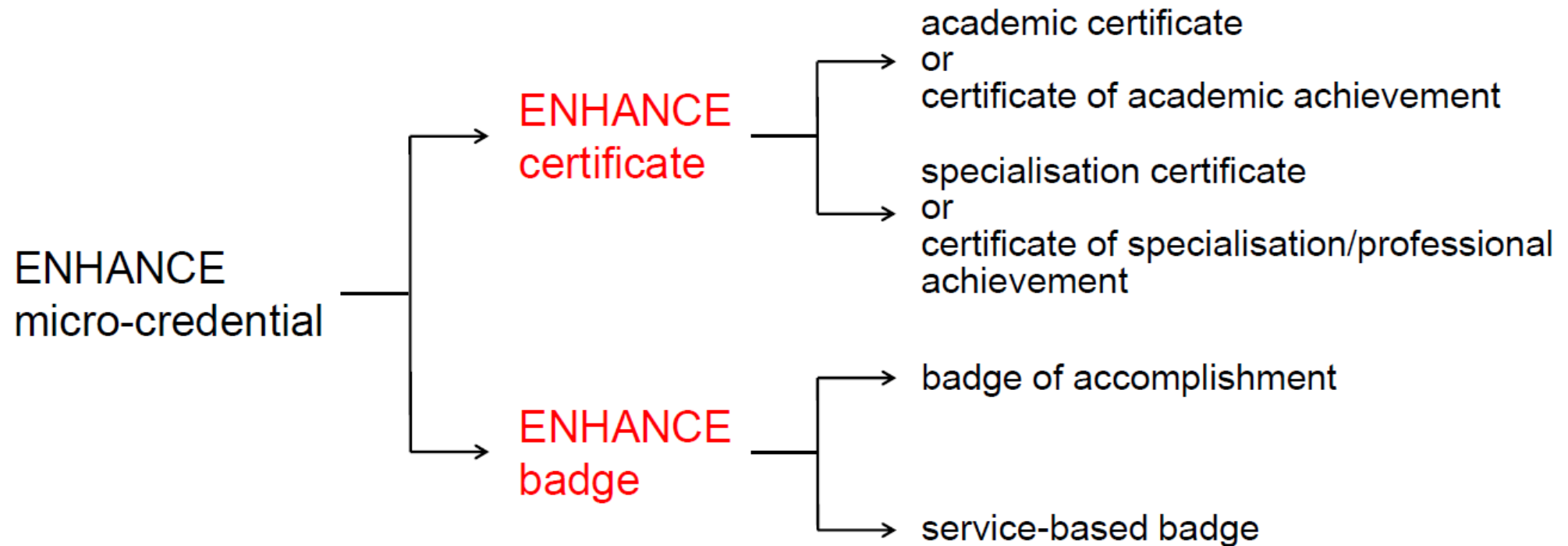
- Zalecenie Rady z dnia 22 czerwca 2022 r. w sprawie europejskiego podejścia do mikropoświadczeń na potrzeby uczenia się przez całe życie i zatrudnialności
- W dokumencie tym przetłumaczono *micro-credentials* jako mikropoświadczenia. Definicja zwraca uwagę m.in. na:
 - „wielkość / objętość” tych poświadczeń „uzyskanych przy niewielkim nakładzie uczenia się”,
 - użycie efektów uczenia się oraz
 - sprawdzanie ich osiągnięcia.

Mikroświadczczenia (*Micro-credentials*)

- Wg. Zalecenia Rady mikroświadczczenia oznaczają opis efektów uczenia się, które osoba ucząca się uzyskała przy niewielkim nakładzie uczenia się.
 - Efekty te zostały ocenione na podstawie przejrzystych i jasno określonych kryteriów.
 - Aktywności edukacyjne prowadzące do uzyskania mikroświadczczeń są opracowywane tak, aby osoba ucząca się zdobyła konkretną wiedzę, umiejętności i kompetencje, które odpowiadają na potrzeby społeczne, osobiste i kulturowe lub na potrzeby rynku pracy.
 - Mikroświadczczenia są własnością osoby uczącej się i mogą być udostępniane i przenoszone.
 - Mogą być samodzielne lub łączone w większe świadczczenia.
 - Mikroświadczczenia podlegają zapewnianiu jakości według uzgodnionych standardów w stosownym sektorze lub obszarze działalności

Mikroświadczenia wg. ENHANCE

- Taksonomia mikroświadczeń wg. ENHANCE

Mikropoświadczenia (*Micro-credentials*)

Zalecenie Rady wskazuje

- by „w stosownym przypadku” korzystać z mikropoświadczeń jako narzędzia, które wzmacnia i uzupełnia istniejące możliwości uczenia się, a także zwiększa aktywność dorosłych w zakresie uczenia się.
- na potrzebę tworzenia „ekosystemu mikropoświadczeń”, czyli budowania środowiska uczenia się, które będzie pozwalało łączyć mikropoświadczenia z ofertą edukacji formalnej, pozaformalnej i uczeniem się nieformalnym.
- zawiera zachętę do promowania, wsparcia i eksperymentowania w zakresie partnerstw między instytucjami edukacji formalnej, a podmiotami edukacji pozaformalnej, partnerami społecznymi, pracodawcami, jak i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego.

Mikropoświadczenia (*Micro-credentials*)

Uwagi terminologiczne:

- Termin *credentials* (kredencjał) obejmuje uprawdopodobniające posiadane umiejętności:
 - wytwory (np. książki, artykuły w środowisku pracowników nauki) i
 - fakty (np. doświadczenie zawodowe, referencje klientów w środowisku zawodowym).

→ można także spotkać się z użyciem terminu „micro-credentials” w stosunku do dokumentów potwierdzających samo odbycie kursu.
- Termin „mikropoświadczenie” nie jest obecnie zdefiniowany w polskich aktach prawnych.

Uwagi terminologiczne

- By podkreślić, że chodzi o uwiarygodnienie posiadanych umiejętności z użyciem określonej formy dokumentu, micro-credentials tłumaczy się jako mikropoświadczenia (w domyśle: wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych).
- Choć termin też bywa również tłumaczony jako „mikrokwalifikacje”, szczególnie, gdy chodzi o poświadczenia aspirujące do miana „małych kwalifikacji”, co do których zastosowano wymogi zapewniania jakości i potwierdzania efektów uczenia się, które nierzadko mają charakter akademicki.

Por. nazwy handlowe takie jak „micromasters” czy „nano-degree” pojawiające się w ofercie uczelni i platform e-learningowych.

Ogólne wytyczne MEiN dot. mikropoświadczeń

- „Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2023 r. poz. 742 z późn. zm.) dalej PSWN, nie ogranicza autonomii uczelni w zakresie oferowania aktywności edukacyjnych (form kształcenia) dla studentów oraz innych osób uczących się, co do zasady nie ogranicza też możliwości weryfikacji i potwierdzania efektów uczenia się i ich uznawania.”
- „Ministerstwo widzi potrzebę dalszych uzgodnień i konsultacji ze środowiskiem akademickim w zakresie uprawnień podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki do walidowania i uznawania efektów uczenia się uzyskanych poza kształceniem formalnym na potrzeby kształcenia formalnego oraz prowadzenia prac zmierzających do pełnego wdrożenia mikropoświadczeń w krajowym systemie szkolnictwa wyższego i nauki.”

Ogólne wytyczne MEiN dot. mikropoświadczeń

- „Wytyczne dotyczące mikropoświadczeń mają na celu wypracowywanie standardów dla mikropoświadczeń, ułatwienie ich wykorzystywania w celach prowadzenia kształcenia, wspierania samodzielnego uczenia się i potwierdzania efektów uczenia się. Rekomenduje się wykorzystanie katalogu ujętego w Aneksie I Zalecenia ws. mikropoświadczeń >Standardowe europejskie elementy opisu mikropoświadczenia<”

Standardowe europejskie elementy opisu mikropoświadczenia

1. identyfikacja osoby uczącej się,
2. tytuł [nazwa] mikropoświadczenia,
3. państwo/region organu wydającego,
4. organ wydający, [instytucja wydająca]
5. data wydania,
6. efekty uczenia się,
7. domyślny nakład pracy potrzebny do osiągnięcia efektów uczenia się (zgodnie z europejskim systemem transferu i akumulacji punktów ECTS, jeżeli to możliwe),
8. poziom (i cykl, w stosownych sytuacjach) doświadczenia edukacyjnego [aktywności edukacyjnej] prowadzącego do uzyskania mikropoświadczenia (europejskie ramy kwalifikacji, ramy kwalifikacji dla europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego),
9. rodzaj [forma] oceny, [rozumiane jako metoda weryfikacji efektów uczenia się],
10. forma uczestnictwa w doświadczeniu edukacyjnym [np. w formie kształcenia],

Standardowe europejskie elementy opisu mikropoświadczenia

11. metoda zapewnienia jakości stosowana jako podstawa [wydania] mikropoświadczenia,
12. warunki, jakie należy spełnić, aby uczestniczyć w doświadczeniu edukacyjnym [aktywności edukacyjnej]*,
13. nadzór i weryfikacja tożsamości podczas oceny [sprawdzania efektów uczenia się] (bez nadzoru i bez weryfikacji tożsamości / pod nadzorem bez weryfikacji tożsamości / pod nadzorem internetowym lub z weryfikacją tożsamości na miejscu)*
14. uzyskany stopień*, [rozumiany jako ocena, jaką otrzymał uczący się ubiegający się o mikropoświadczenie].
15. opcje integracji/łączenia (samodzielne, niezależne mikropoświadczenia/zintegrowane, możliwe do połączenia z innymi poświadczeniami)*,
16. informacje dodatkowe*

(*), „W stosownym przypadku elementy fakultatywne (wykaz niewyczerpujący)”

Gdzie „szukać” mikropoświadczeń?

- Szkoły letnie i zimowe
- Kursy językowe
- Uznawanie osiągnięć edukacyjnych w postępowaniu kwalifikacyjnym (np. laureaci olimpiad, posiadacze certyfikatów)
- Stosowanie procedury potwierdzania efektów uczenia się
- Oferta edukacyjna dla studentów realizowana we współpracy z otoczeniem gospodarczym uczelni
- Kursy tworzone przez konsorcja uczelni (np. uniwersytety europejskie)
- Otwarte zasoby edukacyjne, platformy MOOC's (*massive open online courses*)

Mikroświadczczenia a certyfikaty językowe

- Wspólne ramy odniesienia dla poziomów kompetencji językowych (CEFRL/ESOKJ)
- Dość rozwinięta oferta kształcenia uczelni, nie zawsze idzie w parze z rozbudowaną (i kosztowną) działalnością w zakresie potwierdzania i certyfikacji.
- Studenci, absolwenci studiów oraz słuchacze i absolwenci kursów często przystępują do zewnętrznych egzaminów na certyfikaty językowe, szczególnie te posiadające uznane akredytacje.
- W obszarze umiejętności językowych funkcjonują systemy certyfikacji spełniające wysokie standardy jakości oraz zasób kapitału zaufania, co wydaje się być fundamentalnym warunkiem współpracy, ale też jednym z „pewnych” elementów regulacji, które mogą dotyczyć stosowania mikroświadczczeń w Polsce.

Zalecenie Rady w sprawie indywidualnych rachunków szkoleniowych

- „zaleca się, aby państwa członkowskie rozważyły – jako możliwy sposób pozwalający osobom na uczestnictwo w szkoleniach istotnych dla rynku pracy – utworzenie indywidualnych rachunków szkoleniowych.
- W zakresie, w jakim państwa członkowskie podejmują decyzję o utworzeniu indywidualnych rachunków szkoleniowych, zaleca się im, by wprowadziły ramy wspomagające, w tym możliwości poradnictwa i walidacji, w celu promowania skutecznego korzystania ze szkoleń, jak określono w niniejszym zaleceniu.”

Zalecenie Rady w sprawie indywidualnych rachunków szkoleniowych

- „indywidualne uprawnienie do szkoleń” oznacza prawo dostępu do **indywidualnego budżetu, którym dysponuje dana osoba** w celu pokrycia bezpośrednich kwalifikujących się do finansowania **kosztów szkolenia** istotnego dla rynku pracy, **poradnictwa i doradztwa, oceny umiejętności lub walidacji umiejętności**;
- „indywidualny rachunek szkoleniowy” jest narzędziem realizacji indywidualnych uprawnień do szkoleń. To osobisty rachunek, który umożliwia osobom gromadzenie i zachowanie w określonym czasie uprawnień do skorzystania z dowolnego kwalifikującego się szkolenia oraz z możliwości poradnictwa lub walidacji, które dana osoba uzna za najbardziej użyteczne i w wybranym przez siebie momencie, zgodnie z przepisami krajowymi. Indywidualny rachunek szkoleniowy gwarantuje, że uprawnienia są w pełni własnością danej osoby, niezależnie od źródła finansowania;

Zalecenie Rady w sprawie indywidualnych rachunków szkoleniowych

- „możliwość przenoszenia” indywidualnych uprawnień do szkoleń oznacza, że po przyznaniu takich uprawnień dana osoba zachowuje je również w trakcie zmiany sytuacji zawodowej, np. podczas zmiany pracy, przechodzenia od pracy do uczenia się, od zatrudnienia do bezrobocia oraz od aktywności zawodowej do bierności zawodowej;
- „ramy wspomagające” przewidują wsparcie, które propaguje skuteczne korzystanie z indywidualnych uprawnień do szkoleń. Obejmują one możliwości poradnictwa zawodowego i walidacji, krajowy rejestr możliwości, które kwalifikują się do finansowania w ramach indywidualnych uprawnień do szkoleń, pojedynczy krajowy portal cyfrowy umożliwiający dostęp do indywidualnego rachunku szkoleniowego i krajowego rejestru oraz płatny urlop szkoleniowy.

Pilotaż systemu Indywidualnych Kont Rozwojowych (IKR)

- Realizowany przez PARP
- Projekt obejmujący pilotaż IKR ma się rozpocząć w 2024 roku
- Pilotaż ma obejmować II fazy – pierwsza testowanie możliwych rozwiązań, a następnie realizacja wybranego rozwiązania w formie pilotażu. Projekt będzie skierowany dla pracowników, a środki na Indywidualnym koncie rozwojowym będą pochodziły z trzech źródeł – od pracodawcy, z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz środków własnych pracownika.

Fiszka projektu FERS obejmującego IKR:

https://www.rozwojspoleczny.gov.pl/media/117919/Zalacznik_nr_3_do_uchwaly_nr_29.pdf

Materiał informacyjny PARP: https://www.parp.gov.pl/storage/publications/pdf/2022_FERS_ulotka_A.pdf

Dziękuję

- w.stechly@ibe.edu.pl
- wstech@sgh.waw.pl
- <https://www.linkedin.com/in/wojciech-stechly/>

- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji <https://kwalifikacje.gov.pl/k>
- Odznaka+ <https://odznakaplus.ibe.edu.pl/>
- Digital Individual Learnign Accounts in Visegrad Countries
<https://kifu.gov.hu/en/d-ila;>
<https://www.linkedin.com/company/digital-learning-accounts-in-v4-d-ila-in-v4/>